

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

04 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Nicolae Gordilă,

judecători – Liliana Catan, Vladimir Timofti, Ion Guzun, Dumitru Mardari,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2013, în cauza penală în privința lui,

Tălămbăț Efim Anisim, născut la 16 decembrie 1970, originar din s. Cîmpul Drept, r-l Leova, domiciliat mun. Chișinău str. Ginta Latina, 17 ap. 156.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în instanță de recurs din 20.11.2013 pînă la 04.03.2014

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul, Nicolae Suvac, care a solicitat admiterea recursului.

Avocatul, Cornelia Gorencu, care a solicitat respingerea recursului.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Leovo din 18 iunie 2008, Tălămbăț E.A. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 195 alin. (2) Cod penal la 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități pe un termen de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de către Lozan Oxana a fost admisă parțial, cu încasarea în beneficiul ei de la Tălămbăț E.A. a sumei de 1800 euro, sau echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărîrii.

Acțiunea civilă înaintată de către Zaharia Victor a fost admisă, cu încasarea în beneficiul lui, în mod solidar, de la Tălămbăț E.A. și Vicol N.T. a sumei de 1500 euro, sau echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărîrii.

Prin aceeași sentință, a fost condamnat și Vicol Nicolae Trifan, în baza art. 195 alin. (2) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități în serviciul administrării publice pe un termen de 5 ani, în privința căruia hotărîrile judecătorești nu sunt recurate.

2. Potrivit sentinței, Tălămbăț E.A., în perioada lunii septembrie 2006, împreună, prin înțelegere prealabilă cu Vicol N.T., urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul angajării la lucru peste hotare, în Republica Italia, au primit și au însușit:

- la 17 septembrie 2006, de la Valentina Soloviov pentru transportarea fiicei acesteia, Tatiana Soloviov, 3750 euro, echivalentul a 63.487,50 lei, pe care aceasta i-a transmis-o lui Vicol N.T., cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil;

- în perioada lunii septembrie 2006, de la Tamara Vasiliu, bani în sumă de 3750 euro, echivalentul a 62.641 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil;

- la 14 septembrie 2006, de la Victor Zaharia pentru transportarea soției acestuia, Maria Zaharia, bani în sumă de 1500 euro, echivalentul a 25.395 lei, pe care aceasta i-a transmis lui Vicol N.T., cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil;

- în perioada lunii septembrie 2006, de la Andrian Lozan, pentru transportarea soției acestuia, Oxana Lozan, bani în sumă de 1100 euro, echivalentul a 18.623 lei, pe care aceasta i-a transmis lui Tălămbăț E.A., cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă.

Astfel, prin acțiunile sale, Tălămbăț E.A. a comis infracțiunea prevăzută de art. 195 alin. (2) Cod Penal, *escrocherie*, adică, *însușirea în proporții deosebit de mari a bunurilor proprietarului, săvârșită prin înșelăciune și abuz de încredere*.

3. Sentința în cauză a fost contestată cu apel de către:

- inculpații Tălămbăț E.A., Vicol N.T. și avocatul Timofti C. în numele ultimului, care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece ei nu au comis infracțiunea incriminată;

- părțile vătămate Soloviov V., Stanciu A., Zaharia V., care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpaților să le fie aplicată o pedeapsă mai blândă, considerând pedeapsa numită prea aspră.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2008 a fost respins apelul inculpatului Tălămbăț E.A., ca nefondat și admise apelurile inculpatului Vicol N.T., a avocatului Timofti C. și a părților vătămate, casată sentința, în latura penală în partea condamnării lui Vicol N.T., rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care Vicol N.T. a fost condamnat în baza art.196 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 1 an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest sentința a fost menținută.

5. La 23 aprilie 2009, inculpatul Tălămbăț E.A. a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea hotărârilor adoptate pe caz și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

6. Dosarul penal în cauză a fost solicitat de către Curtea Supremă de Justiție pentru judecarea recursului declarat, însă acesta nu a parvenit în instanța de recurs, fiind pierdut de către ÎS „Poșta Moldovei”.

7. Potrivit încheierii Judecătoriei Leova din 24 septembrie 2009, a fost dispusă restabilirea cauzei penale în privința lui Vicol N.T. și Tălămbăț E.A., care a fost pierdută de către ÎS „Poșta Moldovei”.

8. Nefiind de acord cu încheierea dată inculpatul Tălămbăț E.A. a declarat recurs, solicitând anularea acesteia.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 07 octombrie 2010, a fost admis recursul, casată încheierea sus menționată și dispusă remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

10. Prin încheierea Judecătoriei Leova din 28 ianuarie 2011, a fost dispusă restabilirea cauzei penale prin înlocuire, precum și cu restabilirea unor documente din dosar.

11. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24 mai 2011, a fost încetată procedura de recurs în cauza penală privindu-l pe Vicol N.T., condamnat în baza art.196 alin.(3) lit.b) Cod penal, în legătură cu retragerea recursului ordinar.

Totodată, judecând recursul ordinar declarat de condamnatul Tălămbăț E.A., Colegiul penal l-a admis, cu casarea deciziei instanței de apel în partea condamnării acestuia și dispunerea rejudecării cauzei în privința lui de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, pe motivul încălcării prevederilor art.325 alin.(1) Cod penal – depășirea limitelor învinuirii formulate în rechizitoriu.

12. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 29 noiembrie 2011, au fost admise apelurile declarate de inculpatul Tălămbăț E.A., și părțile vătămate, casată sentința în latura penală în partea condamnării lui Tălămbăț E.A., rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care Tălămbăț E.A. a fost condamnat în baza art. 196 alin. (4) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

13. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, a solicitat casarea acesteia și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, motivând că instanța de apel incorect a reîncadrat acțiunile inculpatului din prevederile art. 195 alin. (2) Cod penal în cele ale art. 196 alin. (4) Cod penal, deoarece acestea urmau a fi încadrate în dispoziția art. 190 alin. (5) Cod penal, adică, escrocherie în proporții deosebit de mari.

14. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 iunie 2012, a fost admis recursul ordinar declarat, casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a indicat că concluziile instanței de apel sînt pripite, nu corespund materialelor dosarului și sînt bazate exclusiv pe temeiurile invocate în apelul părții apărării, fără ca probele

administrare în cauză să fie verificate și apreciate în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și coroborării lor. În decizia atacată nu este o motivare convenită că, în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, cu referire la banii primiți de la părțile vătămate.

Totodată, instanța de recurs a menționat că, deși instanța de apel l-a condamnat pe inculpat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal, însă contrar prevederilor art.394 alin.(1) Cod de procedură penală, nu a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, cu indicarea locului, timpului, modul săvârșirii acesteia, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, ce ar determina calificarea faptelor săvârșite conform semnelor ce caracterizează elementele infracțiunilor prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal.

15. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2013, au fost admise apelurile declarate de inculpatul Tălămbăț E.A., și părțile vătămate, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului prevăzut de prima instanță, prin care Tălămbăț E.A. a fost condamnat în baza art. 196 alin. (4) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Pentru a pronunța această hotărâre instanța de apel a reținut că, potrivit rechizitoriului inculpatul Tălămbăț E.A. este învinuit pentru faptul că în comun acord cu Vicol N.T. au dus părțile vătămate Soloviov V., Stanciu A. și Zaharia V. în eroare, sub pretextul pregătirii actelor pentru plecare în Republica Italia, însușind în total de la pătimiți suma de 168.453,50 lei. Acțiunile inculpaților au fost încadrate în norma prevăzută de art. 195 alin.(2) CP. Potrivit modificărilor operate prin Legea din 25.05.2009 art. 195 CP, în redacția legii nr. 985-XV din 18.04.2002, a fost exclus.

Având în vedere modificările operate în Legea Penală a RM, instanța de apel a considerat oportun de a reîncadra acțiunile inculpatului Tălămbăț E.A. în baza art. 196 alin.(4) CP, adică cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari, prin înșelăciune și abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.

Fiind audiate în ședința instanței de apel părțile vătămate Stanciu A., Zaharia V. și Soloviov V. au declarat că susțin declarațiile date de ei în prima instanță, adăugând că inculpatul le-a restituit suma de 3700 euro, 1500 euro și 3000 euro. Toate părțile vătămate au declarat că nu au careva pretenții către inculpat.

Vinovăția inculpatului este dovedită și prin declarațiile martorului Lozan A., și prin probele administrate de procuror, cercetate în cadrul instanței de fond și de apel: recipisa din 17.09.2006, procesele-verbale de ridicare din 15.12.2006, recipisa din 14.09.2006.

Instanța de apel a menționat că, în situația de față a fost întrunită condiția cumulativă pentru încadrarea acțiunilor inculpatului Tălămbăț E.A. în baza art. 196 alin. (4) CP, adică este prezentă latura subiectivă a infracțiunii, cauzarea de daune în proporții deosebit de mari prin înșelăciune și abuz de încredere, în situația de față folosirea de către inculpatul Vicol N.T. a ștampilei primăriei or. Leova s.

Hănășenii Noi, precum și a biroului din cadrul primăriei și a SRL „Litoral”, la eliberarea recipiselor, precum și prezentarea de către inculpatul Tălămbăț E.A. a unor acte într-o limbă străină, pe care părțile vătămate nu o cunosc, cu aplicarea ștampilelor, asigurarea pătimitilor cu polițe de asigurare medicală peste hotare, dar și faptul ca acesta din urmă se prezenta de multe ori la întâlnirile cu părțile vătămate, promițându-le că acestea din urmă totuși vor pleca peste hotarele RM, manifestă acțiuni îndreptate direct spre cauzare de daune materiale prin diverse metode de înșelare și abuz de încredere.

Curtea de apel a conchis că în situația dată este dovedită pe deplin intenția inculpatului Tălămbăț E.A. de a obține foloase în urma abuzului de încredere a părților vătămate.

În continuare, instanța de apel denotă faptul ca inculpatul Tălămbăț E.A. a restituit integral prejudiciul cauzat părților vătămate, lucru care din nou demonstrează recunoașterea vinovăției de către dînsul.

La stabilirea pedepsei instanța de apel a luat în considerație prevederile art.61 și 75 CP, adică scopul legii penale precum și principiile de individualizare a pedepsei.

Astfel în privința inculpatului Tălămbăț E.A. lipsesc careva circumstanțe agravante în cauză, în calitate de circumstanțe atenuante se evidențiază recunoașterea vinovăției, restituirea integrală a prejudiciului cauzat părților vătămate, acestea din urmă au confirmat faptul că nu au careva pretenții față de inculpat și nu doresc ca dînsul să fie privat de libertate, inculpatul este caracterizat pozitiv, anterior nu a fost condamnat, este căsătorit și are la întreținere 2 copii minori.

De asemenea, la stabilirea pedepsei instanța de apel a luat în considerație și faptul că inculpatul s-a aflat în stare de arest din 18.07.2008 până pe 29.11.2011, fapt care denotă conștientizarea de către dînsul al pericolului social al acțiunilor sale.

Rezumînd totalitatea acestor circumstanțe, instanța de apel a considerat de a-i deduce inculpatului Tălămbăț E.A. din termen perioada aflării lui în stare de arest de la 18.07.2008 pînă la 29.11.2011, considerînd pedeapsa numită lui ca ispășită.

16. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Tălămbăț E.A. să fie condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 10 ani închisoare de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități pe un termen de 3 ani. În motivarea recursului se invocă că, instanța de apel:

- a dat o apreciere juridică incorectă probelor și faptelor prezentate de acuzare;
- nu s-a expus asupra declarațiilor părților vătămate, reprezentantului părții vătămate Vasiliu T. – Stanciu A., martorilor Stanciu V., Lozan A., recipisele în primirea banilor de către Vicol N.T. de la Soloviov V., Vasiliu T., Zaharia V., recipisa în primire a 7500 euro de către Tălămbăț E.A. de la Vicol N.T.
- hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- instanța de apel eronat a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 196 CP;
- instanța de apel, rejudecând cauza, nu a îndeplinit indicațiile instanței de recurs.

17. Verificând argumentele invocate în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Recurentul a criticat decizia contestată, invocând, temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, pe care instanța de recurs le consideră prezente și își va argumenta poziția sa în felul următor:

Conform actului de învinuire înaintat de acuzatorul de stat, fapta inculpatului Tălămbăț E.A. întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de *însușire a bunurilor proprietarului în proporții deosebit de mari, săvârșită prin înșelăciune și abuz de încredere*, prevăzut de art. 195 alin. (2) Cod penal, instanța de fond a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 195 alin. (2) Cod penal, instanța de apel, avînd în vedere modificările operate în Codul penal, după rejudecare a recalificat acțiunile

inculpatului în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, adică, *cauzare de daune materiale în proporții deosebit de mari, prin înșelăciune și abuz de încredere.*

Cu referire la decizia recurată, Colegiul menționează că în latura învinuirii inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, Curtea de Apel a constatat că: *„Colegiul Penal consideră că în situația de față a fost întrunită condiția cumulativă pentru încadrarea acțiunilor inculpatului Tălămbăț Efim Anisim în baza art. 196 alin.(4) CP RM adică este prezentă latura subiectivă a infracțiunii, cauzarea de daune în proporții deosebit de mari prin înșelăciune și abuz de încredere, în situația de față folosirea de către inculpatul Vicol Nicolae a ștampilei primăriei or. Leova s.Hănășenii Noi precum și a biroului din cadrul primăriei și a SRL „Litoral,, la eliberarea recipiselor, precum și prezentarea de către inculpatul Tălămbăț Efim Anisim a unor acte într-o limbă străină, de care părțile vătămate nu o cunosc, cu aplicarea ștampilelor, asigurarea pătimitilor cu polițe de asigurare medicală peste hotare, dar și faptul ca acesta din urmă se prezenta de multe ori la întâlnirile cu părțile vătămate, promițându-le că acestea din urmă totuși vor pleca peste hotarele RM, manifestă acțiuni îndreptate direct spre cauzare de daune materiale prin diverse metode de înșelare și abuz de încredere. Colegiul conchide că în situația dată este dovedită pe deplin intenția inculpatului Tălămbăț Efim Anisim de a obține foloase în urma abuzului de încredere a părților vătămate”.*

La baza acestei concluzii instanța de apel a pus:

- declarațiile părților vătămate Stanciu A., Zaharia V., Solovioiv V., care au fost depuse în ședința instanței de apel, cu susținerea declarațiilor date de ei în prima instanță;

- declarațiile martorului Lozan A., care au fost depuse în ședința instanței de fond;

- recipisa din 17.09.2006, procesele-verbale de ridicare din 15.12.2006, și recipisa din 14.09.2006.

Însă, Colegiul remarcă că, instanța de apel deși a menționat acest cumul de probe în decizia sa din 10 iulie 2013, însă nu le-a verificat în ședința instanței de apel.

Astfel, conform procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din 10 iulie 2013 (f.d.149, v.2): *„Colegiul penal verifică declarațiile și probele materiale examinate de primă instanță prin citirea lor în ședința de judecată:*

f.d. declarațiile martorului Lozan Andrian

f.d. 10 v.1 proces-verbal de ridicare din 15.12.2006

f.d. 11-12 v.1 recipise eliberat de Tălămbăț Efim la 18.09.2006

f.d. 80 proces-verbal de ridicare din 15.12.2006.”

Colegiul constată că instanța de apel, menționând în decizia sa un cumul de 8 probe, verificate prin citire au fost doar 4, celelalte nefiind citite, examinate și cercetate în instanța de apel. Mai mult, verificând materialele cauzei restabilite, Colegiul nu a depistat la paginile indicate în procesul-verbal: 10, 11-12 și 80, probele ce au fost citite de către Curtea de Apel în ședința de judecată.

Prin urmare, instanța de apel, potrivit art. 414 alin.(6) Cod de procedură penală, nu era în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

În același context Colegiul atenționează că, analizând conținutul sentinței prima instanță și-a bazat concluzia sa, cercetînd următoarele probe: declarațiile inculpaților Tălămbăț E.A. și Vicol N.T., părților vătămate Stanciu A., Zaharia V., Soloviov V., Lozan O., martorilor Stanciu V., Lozan A., recipisa din 17.09.2006, procesele-verbale de ridicare din 15.12.2006, recipisa din 18.09.2006, recipisa din 14.09.2006. Însă, instanța de apel selectiv a menționat în decizia sa, doar o parte din aceste probe, ignorînd celelalte probe.

Deci, instanța de recurs concluzionează că instanța de apel selectiv a grupat probele pe caz, unele fiind doar redată în decizie, fără a menționa care fapte concrete confirmă acestea, nefiind apreciate, admise sau respinse, cu argumentarea concluziei sale, iar celelalte fiind integral ignorate, neanalizate, neapreciate.

Așa dar, Colegiul atestă faptul că, instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, ca apoi să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective, expunînd temeiul respectiv în decizia sa.

În pofida acestui fapt, totuși instanța de apel a concluzionat că: *„Astfel rezumînd totalitatea elementelor și probelor enunțate mai sus, prin prisma prevederilor art. 101 CPP RM, din punctul de vedere al concludentei, veridicității și pertinentei lor, Colegiul Penal consideră că acestea din urmă dovedesc integral vina inculpatului Tălămbăț Efim Anisim de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) CP RM, adică acțiunile de cauzare de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune și abuz de încredere”*.

La capitolul încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, Colegiul consideră necesar de invocat doctrina penală și anume: Obiectul juridic al componentei de infracțiune prevăzute de art. 196 Cod penal, sînt relațiile sociale cu privire la proprietate, apariția și dezvoltarea cărora presupune respectarea obligațiilor și angajamentelor patrimoniale întemeiate pe bună-credință și încredere între subiecții acestor raporturi. Ca obiect material îl pot forma bunurile care, potrivit dreptului de creanță, urmau să treacă în proprietatea victimei, precum și bunurile din care au fost trase anumite foloase de către făptuitor în detrimentul intereselor proprietarului.

Pentru a încadra acțiunile inculpatului în baza art.196 alin.(4) Cod penal, instanța de apel urma să demonstreze prin probe că nu a avut loc însușirea banilor primiți de inculpat de la părțile vătămate, ci a fructului beneficiului, folosului utilizării banilor încredințați lui. În decizia atacată nu este o motivare convenită că în urma acțiunilor inculpatului, cu referire la banii primiți de la Soloviov V., Vasiliu

T., Zaharia V., Lozan O., se confirma existența elementelor infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal.

Mai mult, instanța ține să enunțe că, potrivit legislației în vigoare primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat. Prin urmare, această tălmăcire a art.190 Cod penal statuează o deosebire clară între escrocherie și cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere prevăzută la art.196 Cod penal.

Instanța de apel, în cazul supus judecării, nu a analizat la modul cuvenit acțiunile și intenția inculpatului, care prezenta părților vătămate acte într-o limbă necunoscută acestora, cu aplicarea ștampilelor, asigura persoanele pentru plecarea peste hotare cu polițe de asigurare, se prezenta de multiple ori la întâlnirile cu părțile vătămate, insufându-le astfel încredere, siguranță și legalitate în acțiunile lui, ce a generat transmiterea benevolă a banilor acestuia.

De asemenea, Colegiul atenționează asupra faptului ignorat de către instanța de apel cu referire la situația faptică reținută a inculpatului Tălămbăț E.A., care diferă de cea a inculpatului Vicol N.T., având roluri diferite, prin prisma acțiunilor de primire și transmitere a banilor, nefiind stipulată înțelegerea lor în acest sens, ca urmare fiind neîntemeiată concluzia de aceeași încadrare juridică la ambii inculpați.

Alt aspect ce necesită a fi abordat la analiza deciziei instanței de apel, este faptul ignorării indicațiilor stipulate de instanța ierarhic superioară, de către Curtea de Apel. Astfel, Colegiul atestă că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 iunie 2012, a fost admis recursul procurorului, casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. În motivarea soluției sale Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a indicat explicit că: *„....concluziile instanței de apel sînt pripite, nu corespund materialelor dosarului și sînt bazate exclusiv pe temeiurile invocate în apelul părții apărării, fără ca probele administrate în cauză să fie verificate și apreciate în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și coroborării lor. În decizia atacată nu este o motivare cuvenită că, în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, cu referire la banii primiți de la părțile vătămate. Totodată, instanța de recurs a menționat că, deși instanța de apel l-a condamnat pe inculpat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal, însă contrar prevederilor art.394 alin.(1) Cod de procedură penală, nu a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, cu indicarea locului, timpului, modul săvîrșirii acesteia, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, ce ar determina calificarea faptelor săvîrșite conform semnelor ce caracterizează elementele infracțiunilor prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal”.*

Analizînd textul deciziei instanței de apel, Colegiul specifică faptul ignorării totale a prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală: *„Pentru instanța de*

rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului”.

Reieșind din faptul neschimbării situației faptice la momentul rejudecării cauzei, instanța de apel nu numai a neglijat totalmente indicațiile specificate de către instanța de recurs, dar și a copiat mot-a-mot decizia instanței de apel anterioară, care a fost casată de instanța de recurs, repetînd erorile efectuate de către instanța de apel la examinarea cauzei anterioare. Astfel, textul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 10 iulie 2013 (f.d. 156-158, v.2) este identic cu decizia casată al Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 29 noiembrie 2011 (f.d. 49-54, v.2).

În acest context, Colegiul evidențiază că una din indicații ale Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție menționate în decizia sa din 19 iunie 2012 a fost: *„Totodată, Colegiul penal ține să menționeze că, deși instanța de apel l-a condamnat pe E.Tălămbăț pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal, însă contrar prevederilor art.394 alin.(1) Cod de procedură penală, nu a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, cu indicarea locului, timpului, modul săvîrșirii acesteia, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, ce ar determina calificarea faptelor săvîrșite conform semnelor ce caracterizează elementele infracțiunilor prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal”.*

Însă în pofida faptului dat, indicația menționată a fost ignorată de către instanța de apel, ca urmare, rejudecînd cauza, Curtea de apel iarăși nu a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, ce ar determina calificarea acțiunilor inculpatului conform elementelor infracțiunii incriminate.

Rezumînd cele menționate mai sus, Colegiul constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui Tălămbăț E.A., să verifice și aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală). Contrar acestor stricte prevederi legale instanța de apel a grupat o parte din probe, argumentînd la general că ele confirmă vinovăția inculpatului, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective, expunînd temeiul respectiv și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în același timp ignorînd totalmente celelalte probe administrate pe dosar.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În cazul dat, instanța de apel urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și menționate în cererile de apel, în baza

evaluării proprii, juste, a probelor administrate în cursul urmăririi penale, și ca urmare să rețină corect starea de fapt, vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor comise de către acesta.

Colegiul constată, că instanța de apel la examinarea apelurilor declarate nu a respectat nici prevederile art. 417 Cod de procedură penală, și anume hotărârea adoptată nu cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus la admiterea apelului avocatului și respingerea apelului procurorului, precum și motivele adoptării soluției date, mai mult, fapta nici nu a fost constatată în hotărâre.

Astfel, Colegiul constată că și-au găsit confirmare temeiurile invocate de recurent și prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală: *„hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, sau faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită ”*, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

Mai mult ca atât, la examinarea apelurilor declarate, de fapt la argumentele invocate în apeluri nu s-a dat răspuns argumentat, instanța de apel doar s-a expus printr-o frază cu caracter general.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide că, decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare în alt complet de judecători, în cadrul căreia urmează a fi apreciate probele toate în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții juste și corecte.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă **obligatoriu** de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să execute indicațiile instanței de recurs, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelanți în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit intenția și acțiunile inculpatului, obiectul material al infracțiunii imputate inculpatului, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, prezența sau lipsa în acțiunile inculpatului a infracțiunilor incriminate, să descrie fapta infracțională ca fiind dovedită, și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

18. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2013, în cauza penală în privința lui **Tălămbăț Efim Anisim**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată public la 25 martie 2014, ora 09.50.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Vladimir Timofti

Ion Guzun

Dumitru Mardari